

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បានប្រើបាគ់ដោយលោកស្រី
អនុបាលវិធីសង្គមបានរួចទឹក សារតម្លៃ
ថ្មីថ្មី ន នៅពេល ថ្មីថ្មីបានរួចទឹក សារតម្លៃ
ពុជាសាធារណៈ ២៥៤១

ប្រមូលរបរមដោយ ហាយ ពិធីនា

* តួនាទី ពិនិត្យសាលា នាមទាំ *

(ចាកចិដកលេខ ៤០)

ទន្លឹកនោ អាយតនវិកនោ ធាតុវិកនោ សច្ចិនិកនោ
 ត្រីយវិកនោ បច្ចុយាការវិកនោ សតិប្បជ្ជានវិកនោ សម-
 ប្បជ្ជានវិកនោ តួចិត្តទវិកនោ ពោធិ៍វិកនោ មគ្គវិកនោ
 យានវិកនោ អប្បមញ្ញវិកនោ សិក្សាបទវិកនោ បជិសមិទ-
 វិកនោ ព្រាណវិកនោ ឧទករតវិកនោ ធម្មហទយវិកនោ តិ-
 អដ្ឋាសរវិធន វិកតាំ វិកនិប្បករណ៍ នាម សមតាំ ។

១. ឥឡូវិនិត្យ

បញ្ជីកន្លោ របកន្លោ នៃទានេន្លោ សញ្ញាន្លោ សង្ឃារកន្លោ
 វិញ្ញាណកន្លោ ។

តួត កតមោ របកន្លោ ។ យំ កិច្ចិ រប់ អតិតាន-
 តតប្បច្ចប្បទាំ អដ្ឋតាំ វ ពហិត្ត វ ឱ្យរិកាំ វ សុខមាំ វ ហើនំ
 វ បណីតាំ វ យំ ទូរ សនិក វ តាមកដ្ឋាំ អកិសញ្ញាបិត្តា
 អកិសដិបិត្តា អយំ របុតិ របកន្លោ ។

តួត កតមោ នៃទានេន្លោ ។ យា កាបិ នៃទានោ អតិតាន-
 តតប្បច្ចប្បទាំ អដ្ឋតាំ វ ពហិត្ត វ ឱ្យរិកាំ វ សុខមាំ
 វ ហើនោ វ បណីតាំ វ យា ទូរ សនិក វ តាមកដ្ឋាំ
 អកិសញ្ញាបិត្តា អកិសដិបិត្តា អយំ របុតិ នៃទានេន្លោ ។

តតុ កតមោ សព្វាមទ្រ ឱ យា កាបិ សព្វ អតីតា-
នាតតប្បច្ចប្បទា អដ្ឋត្រា រ ពហិទ្ធ រ ខិល្រវិកា រ សុខុមា
រ ហើន រ បណីតា រ យា ទូរ សនិក រ តាខេកដៃ
អភិសព្វាបិទ្ធ អភិសនិបិទ្ធ អយំ រួចតិ សព្វាមទ្រ ឱ

តតុ កតមោ សន្ទារក្តទ្រ ឱ យេ កេបិ សន្ទាក អតីតា-
នាតតប្បច្ចប្បទា អដ្ឋត្រា រ ពហិទ្ធ រ ខិល្រវិកា រ សុខុមា
រ ហើន រ បណីតា រ យេ ទូរ សនិក រ តាខេកដៃ
អភិសព្វាបិទ្ធ អភិសនិបិទ្ធ អយំ រួចតិ សន្ទារក្តទ្រ ឱ

តតុ កតមោ វិព្វាណក្តទ្រ ឱ យំ កិត្យ វិព្វាណា
អតីតានាតតប្បច្ចប្បទំ អដ្ឋតំ រ ពហិទ្ធ រ ខិល្រវិកំ រ
សុខុមំ រ ហើនំ រ បណីតំ រ យំ ទូរ សនិក រ តាខេកដៃ
អភិសព្វាបិទ្ធ អភិសនិបិទ្ធ អយំ រួចតិ វិព្វាណក្តទ្រ ឱ
អយំ ទន្លវិកន្ទាតិ អដ្ឋារសវិធន វិកតំ វិកនិប្បករណាំ នាម

គុណភាពនឹងនិង

(១) តតុ កតមោ របក្តទ្រ ជកវិធន របក្តទ្រ សព្វំ របំ
១.នហេតុ ២.នហេតុកំ ៣.នហេតុវិប្បយុតិ ៤.សប្បច្ចយំ ៥.សនុតិ
៦.របំ ៧.នហេតុកិយំ ៨.សាសវី ៩.សរព្វាជនិយំ ១០.នគនិយំ
១១.ខិយនិយំ ១២.រយាតនិយំ ១៣.នីវិរណិយំ ១៤.បរមដ្ឋុំ

១៥. ឧបាទនិយំ ១៦. សង្កិតិលសិកាំ ១៧. អព្យាកត់ ១៨. អនារម្មណាំ
 ១៩. អប់តសិកាំ ២០. ចិត្តវិប្បរយុត្តិំ ២១. នវិធានវិធាគដម្មួជម្មួជ
 ២២. អសិនិភិដ្ឋសង្កិតិលសិកាំ ២៣. នសវិតកសវិចារំ ២៤. នអវិត-
 ករិចារមត្តិំ ២៥. អវិតកអវិចារំ ២៦. នប៊ិតិសហគត់ ២៧. នសុខ-
 សហគត់ ២៨. នខប់កសហគត់ ២៩. នវិទស្សន៍ ន ការិនយ
 បហាតព្វំ ៣០. នវិទស្សន៍ ន ការិនយ បហាតព្វោហេតុកាំ
 ៣១. នវិវាទយគាមិនាបចយគាមិំ ៣២. នវិសក្តុនាសេក្តិំ ៣៣. បរិត្តិំ
 ៣៤. កាមារចំ ៣៥. នូរបារចំ ៣៦. នអូរបារចំ ៣៧. បរិយាបន្ទិំ
 ៣៨. ននាមបរិយាបន្ទិំ ៣៩. អនិយត់ ៤០. អនិយរានិកាំ ៤១. ឧប្បន្ទិំ
 ៤២. នហិរិញ្ញរោណហិរិញ្ញយំ ៤៣. អនិច្ចំ ៤៤. នកកិក្តុត់ ឯវំ
 ឯកវិធីន រប្បគ្គនោ ។

រប្បគ្គន មានប្រការ ១ (រប្បពកម្មយ) ធានដល់ រប្ប
 ទំនើនព្យុទ័ន (រប្ប ៤៥) :

១. នហេតុ	មិនមែនហេតុ
២. អហេតុកាំ	មិនមានហេតុ
៣. ហេតុវិប្បរយុត្តិំ	ប្រុសចាកហេតុ
៤. សប្បច្ចយំ	ប្រកបដាយបច្ចុប្បយ
៥. សង្កែត់	ត្រូវបច្ចុប្បយតាក់តែន
៦. រប្បំ	ជារបសវិនាស , បេកដ្ឋាយ

- | | |
|---|---------------------------|
| ៧. ហេរកិយំ | ជាលេហេរកិយំ: |
| ៨. សាស្ត្រ | ជាអារម្មណក់នៃអាស្ត្រៈ: |
| ៩. សាស្ត្រដីយំ | ជាអារម្មណក់នៃសាស្ត្រដី: |
| ១០. គន្លឹនិយំ | ជាអារម្មណក់នៃគន្លឹនិយំ |
| ១១. ទិយនិយំ | ជាអារម្មណក់នៃទិយនិយំ |
| ១២. យោគនិយំ | ជាអារម្មណក់នៃយោគនិយំ |
| ១៣. នីវរណិយំ | ជាអារម្មណក់នៃនីវរណិយំ |
| ១៤. បកម្មដ្ឋំ ជាអារម្មណក់នៃការស្វាបអន្តែងបានដោយទិន្នន័យ | |
| ១៥. ឧប្ញាយនិយំ | ជាអារម្មណក់នៃឧប្ញាយនិយំ |
| ១៦. សង្កើលេសិកំ គូរដល់សេចក្តីសោរបុណ្ឌ (ជាអារម្មណក់នៃកិលេស , អកុសលត្រប់យ៉ាន) | |
| ១៧. អព្យាកត៊ំ | ជាមព្យាកត៊ំ |
| ១៨. អនារម្មណក់ មិនមានអារម្មណក់ (តែជាអារម្មណក់) | |
| ១៩. អប់រំសិកំ | មិនមានបេត់សិកំ |
| ២០. ចិត្តរិប្បយុត្តំ | ប្រាសបាកចិត្ត |
| ២១. នៅវិធាកនវិធាកដម្មួជម្មួជ មិនមែនជាថិធាក ទំនើ | មិនទាំងមែនវិធាក |
| ២២. អសុន្ទិលិដ្ឋសង្កើលេសិកំ | មិនសោរបុណ្ឌ តែគូរដល់ |
| ២៣. នសវិត្យកសវិចារំ | មិនប្រកបដោយវិត្យក៖ វិចារំ |

ឡើយ (មិនមែនជាបីត្ត ៥៥ ដុង) ។

២៥. នអវិតករវិចារមតាំ មិនមែនមិនមានវិតកេះ តែមាន

វិចារ៖ ឡើយ (មិនមែនទុកឈ្មោះបានបីត្ត ១១ ដុង) ។

២៥. អវិតករអវិចារំ មិនមានវិតកេះ មិនមានវិចារ៖ ។

២៦. នប័តសហគត់ មិនប្រកបដោយប័ត់ ។

២៧. នសុខសហគត់ មិនប្រកបដោយសុខ ។

២៨. នឧបេក្តាសហគត់ មិនប្រកបដោយឧបេក្តា ។

២៩. នទេទស្សនន នការណាយ បហាតព្វំ មិនត្រូវប៉ះ
ដោយទស្សន៍ ទាំងមិនត្រូវប៉ះដោយការណា ។

៣០. នទេទស្សនន នការណាយ បហាតព្វំហេតុកំ មិន
មែនមានហេតុដែលត្រូវប៉ះដោយទស្សន៍ ទាំងមិន
ត្រូវប៉ះដោយការណា ។

៣១. នេវាចយគាមិនបចយគាមិ មិនដល់នវការ
សន្ដំកព្យួន (មិនមែនអកុសលបិត្ត ១២ ដុង ហេ-
កិយកុសលបិត្ត ១៧) ទាំងមិនដល់នវការមិនសន្ដំ
កព្យួន (មិនមែនមគគបិត្ត ៤) ។

៣២. នេវាសេភុទាសេភុកំ មិនមែនជាសេភុជមិ ទាំងមិន
មែនជាមសេភុជមិ ។

៣៣. បរិត្តំ ជាចម្លើបញ្ហារ ។

៣៤. កាមារចំ ជាកាមារចំ ។

នរបារចាំ មិនមែនជានរបារចរដមិ ។

៣៥. នអ្នរបារចាំ មិនមែនអ្នរបារចរដមិ ។

៣៦. ហិយាបន្ទំ ជាបិយាបន្ទុដមិ (បិយាបន្ទុដមិ តី ដមិប្រព័ត៌ទាក្យកួមិ ៣) ។

៣៧. នៅ អបិយាបន្ទំ មិនមែនជាមបិយាបន្ទុដមិ (អបិយាបន្ទុដមិ តី ដមិមិនប្រព័ត៌ទាក្យកួមិ ៣ បានដល់ ហោកូត្រដមិទាំងអស់) ។

៣៨. អនិយតំ មិនមែនជានិយតដមិ (មិនមែនជាមន្ត្រីយកម្ម ៥ និងនិយតមិប្លាញិដិ , មិនមែនជាមគ្គ ៦) ។

៣៩. អនិយវានិកំ មិនមែនជានិយវានិកដមិ (មិនមែនអិយមគ្គអន្ត់ ៥) ។

៤០. ឧប្បន្ទំ ជាដមិដែលកែតែឡើងហេះយ ។

៤១. នហិ វិញ្ញាណេហិ វិញ្ញាយឱ្យ ដែលគូរដឹងជាយ វិញ្ញាណា ៦ ។

៤២. អនិច្ចំ មិនមែន ។

៤៣. ជកកិភុតំ ត្រូវជកនាំទៅ ។

“ នវិ នកវិធេន របកទ្វាន ”

(៧) ទីផែន របៀប

- ១.អតិថិជ្ជកម្ម ឧបាទា អតិថិជ្ជកម្ម នៅ ឧបាទា
- ២.អតិថិជ្ជកម្ម ឧបាទិន្ន អតិថិជ្ជកម្ម អនុបាទិន្ន
- ៣.អតិថិជ្ជកម្ម ឧបាទិន្នបាទិយំ អតិថិជ្ជកម្ម អនុបាទិន្នបាទិយំ
- ៤.អតិថិជ្ជកម្ម សវនិទស្សន៍ អតិថិជ្ជកម្ម អនិទស្សន៍
- ៥.អតិថិជ្ជកម្ម សប្បដិយំ អតិថិជ្ជកម្ម អប្បដិយំ
- ៦.អតិថិជ្ជកម្ម ត្រួតពិយំ អតិថិជ្ជកម្ម ន ត្រួតពិយំ
- ៧.អតិថិជ្ជកម្ម មហាកុតា អតិថិជ្ជកម្ម ន មហាកុតា
- ៨.អតិថិជ្ជកម្ម វិញ្ញាតិ អតិថិជ្ជកម្ម ន វិញ្ញាតិ
- ៩.អតិថិជ្ជកម្ម ចិត្តសមុគ្រោះនៃ អតិថិជ្ជកម្ម ន ចិត្តសមុគ្រោះនៃ
- ១០.អតិថិជ្ជកម្ម ចិត្តសហកុ អតិថិជ្ជកម្ម ន ចិត្តសហកុ
- ១១.អតិថិជ្ជកម្ម ចិត្តតាមបរិរតិ អតិថិជ្ជកម្ម ន ចិត្តតាមបរិរតិ
- ១២.អតិថិជ្ជកម្ម អដ្ឋតិកា អតិថិជ្ជកម្ម ពាបិរ
- ១៣.អតិថិជ្ជកម្ម ខ្លួនរិកា អតិថិជ្ជកម្ម សុខុម័យ
- ១៤.អតិថិជ្ជកម្ម ទូរ អតិថិជ្ជកម្ម សុខុម័យ ឬបេស
- ១៥.អតិថិជ្ជកម្ម កណ្តូរការការ អាបាការ អតិថិជ្ជកម្ម នកណ្តូរការការ អាបាការ ជា ទីផែន របៀប

របៀប មានប្រភាគ ២ គីឡូនេះ

+ គីឡូនេះ ១ :

អតិថិជ្ជកម្ម ឧបាទា (របជាមុន កំមាន (ឧបាទាយុប))

អតិថិជ្ជកម្ម នៃ ឧបាទ របមិនមែនជាមុន កំណត់ (ដោ-
ដ្ឋាយពន្លេ + អារាត្រាត្រា) ។

+ គ្មែទៅ ២ :

អតិថិជ្ជកម្ម ឧបាទទិន្នន័យ របជាមុន កំណត់ (កម្មដែរប)

អតិថិជ្ជកម្ម អនុបាទទិន្នន័យ របជាមុន កំណត់ (របដែលពី
កម្មដែរប) (អនុធមិត្ត ក្រោពីលោកកិយវិបាក ៣២ , កម្មដែរប
ជាមុនបាទទិន្នន័យ) ។

+ គ្មែទៅ ៣ :

អតិថិជ្ជកម្ម ឧបាទទិន្នន័យ របជាមុន កំណត់ (កម្មដែរបទាំងអស់ ដែលជាអារម្ពណ៍របស់ឧបាទ)

អតិថិជ្ជកម្ម ឧបាទទិន្នន័យ របជាមុន កំណត់ (ជានដល់ របដែលមិនមែនជាកម្មដែរប និងជាអារម្ពណ៍
នៃឧបាទ) (អនុធមិត្ត ក្រោពីលោកកិយេស៊ីម៉ិទាំងអស់) ។

អធិប្បាយទាក់ទងនិងមាតិកាងមិ

ទូរមាតិកា :

១- ឧបាទទិន្នន័យ ធ្វាន ពួកធម៌ដែលអាស្រែយកម្ពុកិលសរក់តែ
ឡើង តី ក្រោពីលោកបីត ៣២ ដួន ចេតសិក ៣៥ និងកម្មដែរប
២០ ។

២- អនុបាទទិន្នន័យ ធ្វាន ពួកធម៌ដែលមិនអាស្រែយកម្ពុកិលសរក់តែ
កិលសរក់កុសលប់តិតំន់អស់ អកុសលប់តិតំន់អស់ ក្រោពី-

ត្តរីបាតកចិត្ត កិរិយាបិត្តទាំងអស់ បចតសិកសម្រយុត្ត និងរប
ព សម្បជាន (ក្រុមដ្ឋាន ២០) និញ្ញាន ។

១-ឧបាទានិយា ធម្មា ពួកធមិជាមានមូលដ្ឋានខ្លួន =
លោកិយា ធម្មា ។

២-អនុបាទានិយា ធម្មា ពួកធមិមិនមែនជាមានមូលដ្ឋាន
ខ្លួន = លោកិត្តក ធម្មា ។

គិកមាតិកា :

១-ឧបាទិន្ទបាទានិយា ធម្មា ពួកធមិអាស្រែយកម្ពកិលស
កេត្តាថ្វីនៃទាំងជាមានមូលដ្ឋានខ្លួន តី លោកិយាបាតក , ចិត្ត
បចតសិក និងកម្មដ្ឋាន ។

២-អនុបាទិន្ទបាទានិយា ធម្មា ពួកធមិមិនអាស្រែយកម្ព-
កិលសកេត្តាថ្វីនៃតែជាមានមូលដ្ឋានខ្លួន បានដល់ លោកិ-
យកុសលបិត្ត ១៧ អកុសលបិត្ត ១៨ កិរិយាបិត្ត ២០ បចតសិក
សម្រយុត្ត និងរបដែលមិនមែនជាកម្មដ្ឋាន ។

៣-អនុបាទិន្ទបាទានិយា ធម្មា ពួកធមិមិនអាស្រែយកម្ព-
កិលស ទាំងមិនជាមានមូលដ្ឋានខ្លួន បានដល់ លោកិត្តរ-
ជម (មតិ ៤ ដល ៤ និញ្ញាន) ។

+ គូទី ៤ :

អតិ របំ សនិទស្សន៍ របដែលគ្រារដល់ការយើង កិមាន
បានដល់ រូបានមូលដ្ឋាន ។

អតិថ្មបំ អនិទស្សន៍ របមិនគារដល់ការយើង កែមាន បាន
ដល់រប ២៧ (ក្រោរ ក្រុងរដ្ឋធម្មណ៍) ។

+ គូចី ៥ :

អតិថ្មបំ សប្បដិយំ របដែលគារដល់ការប៉ះខ្លួច កែមាន បាន
ដល់ទិន្នន័យក្រុងរប ១២ (សវធ្យានេះក្នុងអាយតនេះ ១០ គី បសាទេ-
រប ៥ , គោចររប ៧ ជាអាយតនេះ ៥) ។

អតិថ្មបំ អប្បដិយំ របមិនគារដល់ការប៉ះខ្លួច កែមាន
បានដល់ សុខុម្ភរប ១៦ ។

+ គូចី ៦ :

អតិថ្មបំ ត្រឹមយំ របដែលជាចំ ក្នុងកិច្ចរបស់ខ្លួន កែមាន
បានដល់ ត្រឹមយុរប ៥ គី បសាទេរប ៥ ជីវិតុរប ១ ភារុរប ២ ។

អតិថ្មបំ នត្រឹមយំ របដែលមិនមែនជាចំ ក្នុងកិច្ចរបស់ខ្លួន
កែមាន បានដល់ អនិត្រឹមយុរប ២០ ។

+ គូចី ៧ :

អតិថ្មបំ មហាកញ្ចា (មហាកញ្ចារប ៤) ។

អតិថ្មបំ ន មហាកញ្ចា (ឧបាទាយុរបទាំងអស់) ។

+ គូចី ៨ :

អតិថ្មបំ វិញ្ញាតិ (វិញ្ញាតិរប ៤) ។

អតិថ្មបំ ន វិញ្ញាតិ (របដែលអំពីវិញ្ញាតិរប) ។

+ គូទី ៩ :

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តសម្បដ្ឋានំ របមានចិត្តជាសម្បដ្ឋាន កំមាន ។

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តសម្បដ្ឋានំ របដែលមិនមែនជាបិត្តសម្បដ្ឋាន កំមាន ។

+ គូទី ១០ :

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តសហកុ របកេត្រមជាមយចិត្ត កំមាន បាន ដល់វិញ្ញាតិរប ២ ។

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តសហកុ របដែលក្រាម៉ាស៊ិនិញ្ញាតិរប ២ ។

+ គូទី ១១ :

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តបរិភពិ របជាបិត្តានបរិភពិ កំមាន ។

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តបរិភពិ របមិនមែនជាបិត្តានបរិភពិ កំមាន ។

+ គូទី ១២ :

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តកំ របជាទានក្នុង កំមាន ។

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តកំ របជាទានក្រាម៉ា កំមាន ។

+ គូទី ១៣ :

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តកំ និងក្រាម៉ា កំមាន ។

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តកំ របលិត កំមាន ។

+ គូទី ១៤ :

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តកំ ទួរ របចាប់នៅក្នុងទ្វាយ កំមាន ។

អតិថិជ្ជកម្មបានចិត្តកំ សនិកេ របចាប់នៅក្នុងទីជិត កំមាន ។ បេ ។

+ គុណី ១៥ :

អតិ របំ កពទ្ធឌាកេវ អាបាហេវ របជាកពទ្ធឌីន្ទាកហារ ក៏

មាន ។

អតិ របំ នកពទ្ធឌាកេវ អាបាហេវ របមិនមែនជាកពទ្ធឌីន្ទា-
កហារ ក៏មាន ។

(របក្សន មានប្រការ ២ យ៉ាងនេះដឹង)

ពិរិផន របក្សន

របក្សន មានប្រការ ៣ គ៊ែះ

- យន្តំ របំ អដ្ឋតិកំ តំ ឧបាទ របណាមានក្នុង របនោះជាមាន (បសាទូរប ៥ , ដែលបាយការជាប្រជាពលរដ្ឋបានក្នុង ក្រោះ ត្រូវបាយការប៉ះខ្លួនដែលបានក្នុង ក្រោះ) ។
- យន្តំ របំ ពាបីំ តំ អតិ ឧបាទ របណាមានក្រោះ របនោះជាមាន (ឧបាទយុរប ១៩) ។
- យន្តំ របំ ពាបីំ តំ អតិ អនុបាទ របណាមានក្រោះ របនោះជិនមែនជាមាន (មហាក្តុរប ៥) ។

ជំនាញប្រព័ន្ធ

(ចាកចិដកលេខ ៥៥)

គារាជី ១ :

អប្ប័រត ជីវិតាំ តទៅ និង វស្សសតាបិ មិយវតិ
 សប្តាបិ អតិថ្នូ ជីវិតាំ អប់ខា សោ ជរសាបិ មិយវតិ ។
 ជីវិតាណេះមានប្រមាណភាពបច្ចុប្បន្ន សត្វតែងស្តាប់បែបអំពី
 ១០០ ឆ្នាំ ប្រសិនបើសំហែសរី ១០០ ឆ្នាំ សត្វនោះ នឹងស្តាប់
 ធ្វើឱ្យជាការណ៍ប្រាកដ ។

គារាជី ២ :

សោចនិ ជាន មមាយិតេ ន ហិ សណិ និច្ចា បិត្តបារ
 វិនាការសន្តិមេរិទេ តតិ ទិស្សា នាការមារោស ។
 ជនទាំងឡាយតែងសោក ព្រោះវត្ថុដែលប្រកាន់បាន របស់
 យើង សោចនិប្រកាន់ជារបស់ទៀនទាត់មិនមានឡើយ ជីវិតាណេះ
 មានការព្រាត់ប្រាករបស់ដែលមានជាមួត អ្នកមានប្រាកដ
 លុះយើងឡាត្រូវបានប្រាករបស់ដែលមានជាមួត អ្នកមានប្រាកដ

គារាជី ៣ :

មរណោនបិ តំ បហោយវតិ យំ បុរីសោ មមយិទនិ មញ្ញតិ

ឯកម្មី វិទិត្តា បណ្តិតោ ន មមត្តាយ នមេច មាមកោ ។
 បុរសសមាប់បស់ណាតា នេះជាបស់អញ្ចា រំមែនលេះ
 របស់នោះជាយមរណា៖ ឯអូកប្រព្រឹងប់អានព្រះរតនត្រួយ ជ្រាប
 ច្បាស់នូវទាសនោះហើយ មិនបានចិត្តទៅដើម្បីសចក្តីប្រកាណ់
 ថាបស់រៀបចំឡើយ ។

គាត់ទី ៥ :

សុបិនន យចាបិ សអត់ បជិពុទ្ធតា បុរិសា ន បស្សី
 ជុំម្បី បិយាយិត៊ ដនំ បេតំ កាបកតំ ន បស្សី ។
 បុរសអូកភ្លាក់ (ពីដេក) រំមែនមិនយើព្យូរចារមុណ្ឌជា
 ដើម ដែលមកដូចប្រទេះជាយយល់សុខិ យ៉ានុណាមិញ្ញ បុគ្គល
 មិនយើព្យូជនជាទីស្រឡាយៗ ដែលធ្វើកាបកិរិយាទោកាន់ហេក
 ឌានមុខ កីយ៉ានុនោះដែរ ។

គាត់ទី ៥ :

ទិដ្ឋាបិ សុតាបិ តេ ជនា យេស៊ នាមមិទំ បរុប្រុតិ
 នាមមេរារសិស្សី អភុយំ បេតស្ស ជននោ ។
 ជនទាំងនោះ ដែលគេយើព្យូហើយ ព្យូហើយ គេគេង
 ហេរិហេរិ កាលលេះហេរិនេះទេ នៅសល់តែហេរិៗសម្រាប់
 ហេរិបុរិណានេះ ។

គាត់ទី ៦ :

សោកបិទិនមួចទំន ដហនិ គិត្តា មមាយិតោ

តស្តា មុនយោ បរិគុហំ ហិត្តា អចីសុ ទេមទស្សនា ។

ព្រកសត្វមានសេចក្តីលាក តែងមិនលេបនៃបង្កែវសេចក្តី
សោកទីកទីលូ និងសេចក្តីកំណាលព្រៃកនឹងវត្ថុដែលជាទីកប់អាន
បានឡើយ ព្រោះហត្ថលោក អ្នកប្រធ្លែនចំនួនខ្លាយដែលយើល្ងព្រោះ
និញ្ញនថាដាចាទីក្សមហ៊ុយ រ៉ែមនលេបនៃសេចក្តីប្រកាន់បាន ។

គាមាចី ៧ :

បដិបីនចរស្ស កិកុនា

កដមានស្ស វិវិត្តមាសនំ

សាមគិយមាបុ តស្ស តំ យោ អត្តាគំ កវន ន ទស្សយោ ។

កិកុណា មិនសម្រេចនឹងកនឹងកព (ថ្មីទ្រូត) អ្នកប្រធ្លែ

ចំនួនខ្លាយបារអំពើលោក របស់កិកុនា អ្នកប្រព័ន្ធល្អក អ្នក
កពប្រសព្វមាសនំស្តាត់ បានសរាពសមរម្យហ៊ុយ ។

អប្បេកថា នវត្ថ្យត្រ

(ប្រជែងចំនុចខែៗ បាកអដ្ឋកបាលេខ ៤៧ ទំព័រ ៧៣៤)

ជកសុត្រ មានពាក្យដើមបា អប្ប័រ វត ជីវិត ជីវិតមាន
ប្រមាណតិចហូត ដូចំ ។

ព្រោះស្សត្រនេះ មានការកែត្រួចឱ្យដូចបម្រច ?

សម័យមយ ព្រោះមានព្រោះភាគ ទន្ល់ប៉ាស្បានក្រុង
សារត្តិ ទន្ល់ពិចារណាគលការប្រព័ន្ធរបស់ព្រោះពុទ្ធវំនួនខ្លាយ
កនឹងការសុចបារកទៅកាន់ដនបទ មានជាមាន់ តី ឲ្យដលការ
មិនមានភេទ បញ្ជីសិក្សាបទដែលមិនទាន់បានបញ្ជីក ទូទាន
ឲ្យការ

នៅពេលយកសត្វ និទានជាតកជាជើម ដែលជាជើមហេតុឡូកេត់
រៀនទោះ ១ ទីបាសុចបារិកទៅកាន់ដនបទ ឱបួ

មាននិទានថា មានព្រោប្បុណ្ឌ-ព្រោប្បុណ្ឌម៉ាសាល ដែល
នៅក្នុងដែនសាខកេត បច្ចេកវិទ្យាដឹកជញ្ជូនយើងព្រោព្រោះសាស្ត្រ ក៏
សមាប័បាទធម្មជាកុនរបស់ខ្លួនបានឱ្យ រហូតដនឡានខ្លាយនាំគ្រោះ
ពេលដែលព្រោប្បុណ្ឌ-ព្រោប្បុណ្ឌថា ជាពុទ្ធបិតា ពុទ្ធមាតា ឬ តែ
ត្រូវបានទោះ មិនមែនឈ្មោះដូច្នោះឡើយ ឬ ព្រោះមានព្រោះភាគ
ត្រាសំនួនសំណើរបស់ព្រោះអាណន្ទថា នានព្រោប្បុណ្ឌ និងព្រោប្បុណ្ឌ
ជាប់ជាមាតា.បិតារបស់តបាតគិតជាលំដាប់មក ៥០០ ជាតិហើយ
ជាជុពុកដំ ជាមួយដំ របស់តបាតគិតមក ៥០០ ជាតិ ជាជុពុកមា
ម្នាយមីនិមក ៥០០ ជាតិ ព្រោប្បុណ្ឌ និងព្រោប្បុណ្ឌទោះ ពេល
ធ្វើរៀនក្នុងស្រួលព្រោះក្នុងជាតិមុនទោះនេះ និងបានត្រាស់តាបា
នេះប៉ាំ :

សេចក្តីស្រួលព្រោះ រំម៉ឺនកេតព្រោះ
ជាប់នៅរម្យភាពអំពីមុន បុរាណេះទំនាក់
ទំនិភាក្តុកនិងបច្ចុប្បន្ន ដូចជាភ្លាយូរកេត
ក្នុងទីក ដូច្នោះ ឬ

ព្រោះមានព្រោះភាគ ទ្រឹស់ពិចារណាមីលបិស់ទោះ ភាល
និងទ្រឹស់ម៉ឺនដីសម្រាប់ទៅកាន់ទោះ ទីបានត្រាស់ព្រោះ-
សុត្រទោះ ឬ

ក្នុងបទទាំងនេះ បទថា អប្ប័រតិ ជីវិត៖ តទៅ ជីវិត
នេះមានប្រមាណភាពធម្មតា ដូចណានពោលហើយក្នុងសល្អស្តូត្រប់
ជីវិតរបស់មនុស្សទាំងឡាយមានពិច្ចិបណ្តាស់ ព្រោះតាំងនៅ
ត្រីមតែមួយរំពោច ព្រោះជានស់នៅត្រីមតែមួយក្នុង ដូចខាងក្រោម៖ ឬ
បទថា នីរសុវត្ថិភាព មិយ្យតិ សត្វស្តាប់សុម្បៃក្នុងចំណោក
១០០ ឆ្នាំ គឺ ស្តាប់សុម្បៃក្នុងកាលជាកលប់៖ (របៀបដែលកៅតជាប្រាក់
គ្នា ក្នុងឧណាឌ៖តាំងគិក) ពិចារណ ១០០ ឆ្នាំ ឬ បទថា
អតិថិជ្រើនជាន គឺ លើស ១០០ ឆ្នាំ ឬ បទថា ជរសាបិ
មិយ្យតិ គឺ សត្វនោះរំម៉ងស្តាប់ព្រោះជាការ ឬ

បទថា មមាយិត គឺ ព្រោះវាត្រូវដែលទូទាត់ប្រកាន់ជាតា
របស់យើង ឬ បទថា វិនាការសន្តមេវិទិ៍ គឺ វត្ថុនេះមានការ
ព្រោះប្រាសបាកក្នុងហើយ ហើយអធិប្បាយថា នឹងមិនមានការ
ព្រោះប្រាសបាកក្នុងមិនបាន ឬ បទថា មាមកោ អូកកប់អាន
ព្រោះពុទ្ធបោ ជារបស់យើង គឺ កប់អានបោ ឧបាសក ប្រុកកូរបស់
យើង ប្រកប់អានព្រោះពុទ្ធបោដើមបោជារបស់យើង ឬ បទថា
សុខតាំង អារម្មណកំដែលប្រសព្ត គឺ អារម្មណកំដែលមកដល់ ប្រ
ជាប់យើង ឬ បទថា បិយាយិតាំង បុគ្គលិកដែលទូទាត់ស្រឡាត្រំ គឺ
បុគ្គលិកដែលទូទាត់ដ្ឋីឡើងដ្ឋីស្រឡាត្រំ ឬ បទថា នាមមេករ-
សូសិតិ អក្សូយុំ ឈ្មោះបុរិណារោះដែលគ្រពោលដល់ គឺ ធម្ម-
ជាតិមានរបជាបើមទាំងអស់បេកក្នុងយុទ្ធទៅ ចំណោកឈ្មោះរំម៉ង

តាំងនៅ ដើម្បីរាជក្រឹតាយ៉ាន់នេះថា ពួមរក្សាតោ ធម្មរក្សាតោ ឬ
បទថា មុនយោ មុនតាំងខ្លាយ ឯនដល់ ពោះមុនដែលជាផីណាប្រ-
ស្រព ឬ បទថា ទេមទស្សន៍នៅ ឯនដល់ អ្នករួមឱ្យពិពណ៌ន ឬ
ពោះមានពោះភាគត្រាស៊តាបាទី ៣ ដើម្បីធ្វើសម្រេចដល់
ការបងិបតិដីសមគ្គរក្សាបេកក ដែលត្រូវសេចក្តីស្តាប់កម្ពាត់
យ៉ាន់នេះ ។

ក្នុងបទទាំងនេះ បទថា បងិបតិចរស្សី របស់កិកីដែល
ប្រព្រឹត្តគេចបេញបាត់យើ តី របស់កិកីដែលប្រព្រឹត្តធ្វើចិត្តគេចបេ
បេញពីទីនោះ ១ ឬ បទថា កិកីនោះ ឯនដល់ កល្បាលបុប្ផុជន
ប្រពោះសេក្តែះ ឬ បទថា សាមគ្គិយមាតុ តស្សី តី យោ អត្តានំ
ករណែន ន ទស្សាយ សេចក្តីថា បណ្តិតទាំងខ្លាយពេលអ្នកដែល
បងិបតិយ៉ាន់នេះ មិនសម្រេចទិន្នន័យក្នុងការដែលធ្វើដោយនរក
ជាជីម ថាគារសមគ្គរ ឬ អធិប្បាយថា ក្រោះលើជាន់នោះ
បណ្តិតនោះ គប្បៈរបដុតបាកសេចក្តីស្តាប់ ឬ

ពេលនេះ ពោះមានពោះភាគ ត្រាស៊ដល់ពោះីណាប្រ-
ស្រពយ៉ាន់នោះថា អ្នកដែលមិនសម្រេចទិន្នន័យក្នុងការ ដូចំ ទីបត្រាស៊
តាបាទី ៣ តាបាទា តអំពីនេះដើម្បីពណ៌នាត្រូវការបស់ពោះីណាប្រ-
ស្រពនោះ ។

ក្នុងបទទាំងនេះ បទថា សព្វត្រ ក្នុងអាយតនេះទាំងពីរ
តី ក្នុងអាយតនេះ ១២ ឬ កិកីនៃបទនេះថា យទិនំ ទិន្នំ សុតំ

មុនពេល ក គប្បែងបាបការភ្នាប់សេចក្តីយ៉ានេនេះថា មុនវេលាមិន
ជាប់នៅក្នុងរបៀបដែលបានយើង ក្នុងសំឡែងដែលបានពួរ ប្រក្ស
អារម្មណ៍ដែលបានបែបណាប់ យ៉ានេនេះ ឬ បទថា ធោនោ ន ហិ
តេន មញ្ញតិ យទិទំ ទិដ្ឋំ សុតិ មុនពេល ក គប្បែងបាបការភ្នាប់
សេចក្តីយ៉ានេនេះដែលបានយើង អ្នកមានបញ្ហា រៀមិនសមាថក្នុង
របៀបដែលបានយើង សំឡែងដែលបានស្ថាប់ ប្ររៀមិនសមាថក្នុង
ក្នុងអារម្មណ៍ដែលពាល់ត្រូវ ឬ បទថា ន ហិ សោ វិធី នោ
វិវិធី អ្នកមានបញ្ហានេះ រៀមិនត្រួកអរ រៀមិនទាសំបិត
សេចក្តីថា អ្នកមានបញ្ហាអៀមិនត្រួកអរ ដូចបុច្ចនដែលជា
ពាល់ រៀមិនទាសំបិត ដូចកណ្ឌាបាបុច្ចន និងពោះសេក្តុះ
រៀមិនបានឈូរៗថា ជាអ្នកមិនត្រួកអរ មិនទាសំបិត ព្រោះ
អស់រត្រៃៗហើយនោះនេះ ឬ បទីសេសក្នុងទីទាំងពួនជាក់ប្រាស់
លុបើយ ឬ

ក្នុងរៀលាប់ដម្ពលេសនា សត្វ ៤៨.០០០ បានសម្រេចបានហើយ

ចប់អង្គភាពកសិក្សាទី ៦ នៃអង្គភាពខ្លួនឯកធនកាយ

អង្គភាព

ឈូរៗ បរមត្តជោគិក

